

כהן גדול פרק שביעי נזיר

מט.

תורה אור השלם

(א) ב"ה י"א (ב) י"ג ו"ט, (ג) י"ג ב"ה, (ד) י"ג ב"ה

נוסחת הריב"ן
(א) כתב לאמו: (ב) אלה חוקי:

הגהות הריב"ן
(א) נ"ב וק"ל וד"ע על כל נפשות: (ב) רש"י ד"ה וד"ע וק"ל וד"ע על י"א וק"ל וד"ע על מעל נפש מת הש"ד ומינת כל נפשות:

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] תוס' ד"ה וד"ע וכו' כ"ג לקרובים ולגליל מינת לגליל נמחק וכו' דלקמן א"ת יעו"ש: [ב] בא"ד דרש ר"ע וכו' קרובים י"ב דלקמן ק"ל על כ"ג אבל לעיל דבר ר"ע נפש אלו החקוקים מת אלו קרובים זה מיר בניו כ"ג א"ת: [ג] ד"ה וד"ע וכו' דקאמר גדולי ילדיהם מינת גדולי ילדיהם נמחקו וכו' דלא איל זרעה בתרה ולי כתיב אפי' ולא אמו כ"ל א"ת: [ד] בא"ד שטעמא דקאמר הש"ס שורעו מתיחס אחיו. מינת שורעו מתיחס אחיו נמחקו וכו' משום דחוקה בעלמא הוא א"ת: [ה] בא"ד כדאמרין לעיל והוא גופא מינת מינת והוא גופא מינת נמחקו וכו' והוא כמו דכתיב א"ת: כה"ה א"ת: [ו] בא"ד אחרים חקוקים וכו' על כל נפשות תוס' וכו' על כל נפשות מת אלו קרובים וכו' וכו' כתיב אפי' יבול לומר וכו' ומתי מתינת לק"ו משום סגרה דלכיתובא ע"י כ"ו: כדאמר משור:

הגהות החוספות

1. י"ג ועל נפש מת. 2. י"ג
2. לא כתב נמי. 3. מינת
3. יהוה נופא מיתא' נמחק
4. וכו' כדאמרין לעיל דק"ו
5. י"ג א"ת וכו'.
6. י"ג על נפש מת. 7. י"ג
7. וכו'. 8. כ"ג א"ת
9. י"ג דבני. 10. י"ג
11. תנות דהא
12. מתינת דכ"ג א"ת
13. י"ג א"ת
14. י"ג כדאמרין לעיל דק"ו
15. י"ג דכ"ג א"ת
16. י"ג א"ת
17. י"ג א"ת
18. י"ג א"ת

ולרבי עקיבא מכדי לא שנה כהן גדול לחודיה ולי"ט כהן גדול ונויר.
איכא למשמע מולאחיו דהשתא כהן גדול והוא מיר מיטמא למת מלאה כל שכן כהן גדול לחודיה ולרבינו נמי דלית מיטמא שמעמ ליה מעל כל נפשות מת כדלעיל הא דכתב רחמנא לאביו ולאמו לבתר הכי למה לי הא ק"ל (ב) משמע לן מעל כל נפשות מת: לרבי דאי כסב רחמנא לאביו. ולא (א) לאמו הוה אמינא לאביו הוה לאביו מיטמא משום דלא כירר מילתא אי אביו הוה (ג) דחוקה בעלמא הוה אבל אמו דודאי ילדיה ליתמא לה קמשמע לן: למשפחותא לבית אבוהם. (ד"ב קט): משפחה אב קרויה משפחה: ולא משפחה אס קרויה משפחה: ולרבי עקיבא דאמר [מת]: גבי נזיר נפש אלו חקוקים מת אלו קרובים האי על כל נפשות מת דכתיב גבי כהן גדול למה לי אמר לך זריבא: על

ולרבי עקיבא מכדי לא שנה כהן גדול לחודיה ולא שנה כ"ג והוא נזיר נפקא מלאחיו לאביו ולאמו למה לי צריכי דאי כתב אביו הוה אמינא היינו טעמא דלא מיטמא ליה משום דחוקה בעלמא הוה אבל אמו דידעין דילידתיה ליטמא לה ואי כתב רחמנא אמו הוה אמינא אמו לא ליטמא לה דלאו אויל זרעה בתרה אבל אביו כיון דאמר מר למשפחותם לבית אבותם אימא ליטמא ליה קא משמע לן (א) ועל כל נפשות מת לא יבא למה לי על

ולרבי עקיבא כ"ג והוא נזיר נפקא מלאחיו לאביו ולאמו למה לי צריכי דאי כתב אביו הוה אמינא היינו טעמא דלא מיטמא ליה משום דחוקה בעלמא הוה אבל אמו דידעין דילידתיה ליטמא לה ואי כתב רחמנא אמו הוה אמינא אמו לא ליטמא לה דלאו אויל זרעה בתרה אבל אביו כיון דאמר מר למשפחותם לבית אבותם אימא ליטמא ליה קא משמע לן (א) ועל כל נפשות מת לא יבא למה לי על

ולרבי עקיבא כ"ג והוא נזיר נפקא מלאחיו לאביו ולאמו למה לי צריכי דאי כתב אביו הוה אמינא היינו טעמא דלא מיטמא ליה משום דחוקה בעלמא הוה אבל אמו דידעין דילידתיה ליטמא לה ואי כתב רחמנא אמו הוה אמינא אמו לא ליטמא לה דלאו אויל זרעה בתרה אבל אביו כיון דאמר מר למשפחותם לבית אבותם אימא ליטמא ליה קא משמע לן (א) ועל כל נפשות מת לא יבא למה לי על

1. שאו את ראש קל עזרת בני ישראל למשפחתם לבית אבתם במשפט שמות קל וקר לגלגלם: כמבור א ב ו 2. ועל קל נפש מת לא יבא לאביו ולאמו לא יפקא: ויקרא כא א

פ' הרי"ש

ולרבי עקיבא כ"ג והוא נזיר נפקא מלאחיו לאביו ולאמו למה לי צריכי דאי כתב אביו הוה אמינא היינו טעמא דלא מיטמא ליה משום דחוקה בעלמא הוה אבל אמו דידעין דילידתיה ליטמא לה ואי כתב רחמנא אמו הוה אמינא אמו לא ליטמא לה דלאו אויל זרעה בתרה אבל אביו כיון דאמר מר למשפחותם לבית אבותם אימא ליטמא ליה קא משמע לן (א) ועל כל נפשות מת לא יבא למה לי על

אמינא דוקא לאמו אינו מיטמא דלא אויל זרעה בתרה דכתיב למשפחותם לבית אבותם ולגליל מינת לגליל נמחק וכו' דלקמן א"ת יעו"ש: [ב] בא"ד דרש ר"ע וכו' קרובים י"ב דלקמן ק"ל על כ"ג אבל לעיל דבר ר"ע נפש אלו החקוקים מת אלו קרובים זה מיר בניו כ"ג א"ת: [ג] ד"ה וד"ע וכו' דקאמר גדולי ילדיהם מינת גדולי ילדיהם נמחקו וכו' דלא איל זרעה בתרה ולי כתיב אפי' ולא אמו כ"ל א"ת: [ד] בא"ד שטעמא דקאמר הש"ס שורעו מתיחס אחיו. מינת שורעו מתיחס אחיו נמחקו וכו' משום דחוקה בעלמא הוא א"ת: [ה] בא"ד כדאמרין לעיל והוא גופא מינת מינת והוא גופא מינת נמחקו וכו' והוא כמו דכתיב א"ת: כה"ה א"ת: [ו] בא"ד אחרים חקוקים וכו' על כל נפשות תוס' וכו' על כל נפשות מת אלו קרובים וכו' וכו' כתיב אפי' יבול לומר וכו' ומתי מתינת לק"ו משום סגרה דלכיתובא ע"י כ"ו: כדאמר משור:

אמינא דוקא לאמו אינו מיטמא דלא אויל זרעה בתרה דכתיב למשפחותם לבית אבותם ולגליל מינת לגליל נמחק וכו' דלקמן א"ת יעו"ש: [ב] בא"ד דרש ר"ע וכו' קרובים י"ב דלקמן ק"ל על כ"ג אבל לעיל דבר ר"ע נפש אלו החקוקים מת אלו קרובים זה מיר בניו כ"ג א"ת: [ג] ד"ה וד"ע וכו' דקאמר גדולי ילדיהם מינת גדולי ילדיהם נמחקו וכו' דלא איל זרעה בתרה ולי כתיב אפי' ולא אמו כ"ל א"ת: [ד] בא"ד שטעמא דקאמר הש"ס שורעו מתיחס אחיו. מינת שורעו מתיחס אחיו נמחקו וכו' משום דחוקה בעלמא הוא א"ת: [ה] בא"ד כדאמרין לעיל והוא גופא מינת מינת והוא גופא מינת נמחקו וכו' והוא כמו דכתיב א"ת: כה"ה א"ת: [ו] בא"ד אחרים חקוקים וכו' על כל נפשות תוס' וכו' על כל נפשות מת אלו קרובים וכו' וכו' כתיב אפי' יבול לומר וכו' ומתי מתינת לק"ו משום סגרה דלכיתובא ע"י כ"ו: כדאמר משור:

אמינא דוקא לאמו אינו מיטמא דלא אויל זרעה בתרה דכתיב למשפחותם לבית אבותם ולגליל מינת לגליל נמחק וכו' דלקמן א"ת יעו"ש: [ב] בא"ד דרש ר"ע וכו' קרובים י"ב דלקמן ק"ל על כ"ג אבל לעיל דבר ר"ע נפש אלו החקוקים מת אלו קרובים זה מיר בניו כ"ג א"ת: [ג] ד"ה וד"ע וכו' דקאמר גדולי ילדיהם מינת גדולי ילדיהם נמחקו וכו' דלא איל זרעה בתרה ולי כתיב אפי' ולא אמו כ"ל א"ת: [ד] בא"ד שטעמא דקאמר הש"ס שורעו מתיחס אחיו. מינת שורעו מתיחס אחיו נמחקו וכו' משום דחוקה בעלמא הוא א"ת: [ה] בא"ד כדאמרין לעיל והוא גופא מינת מינת והוא גופא מינת נמחקו וכו' והוא כמו דכתיב א"ת: כה"ה א"ת: [ו] בא"ד אחרים חקוקים וכו' על כל נפשות תוס' וכו' על כל נפשות מת אלו קרובים וכו' וכו' כתיב אפי' יבול לומר וכו' ומתי מתינת לק"ו משום סגרה דלכיתובא ע"י כ"ו: כדאמר משור:

אמינא דוקא לאמו אינו מיטמא דלא אויל זרעה בתרה דכתיב למשפחותם לבית אבותם ולגליל מינת לגליל נמחק וכו' דלקמן א"ת יעו"ש: [ב] בא"ד דרש ר"ע וכו' קרובים י"ב דלקמן ק"ל על כ"ג אבל לעיל דבר ר"ע נפש אלו החקוקים מת אלו קרובים זה מיר בניו כ"ג א"ת: [ג] ד"ה וד"ע וכו' דקאמר גדולי ילדיהם מינת גדולי ילדיהם נמחקו וכו' דלא איל זרעה בתרה ולי כתיב אפי' ולא אמו כ"ל א"ת: [ד] בא"ד שטעמא דקאמר הש"ס שורעו מתיחס אחיו. מינת שורעו מתיחס אחיו נמחקו וכו' משום דחוקה בעלמא הוא א"ת: [ה] בא"ד כדאמרין לעיל והוא גופא מינת מינת והוא גופא מינת נמחקו וכו' והוא כמו דכתיב א"ת: כה"ה א"ת: [ו] בא"ד אחרים חקוקים וכו' על כל נפשות תוס' וכו' על כל נפשות מת אלו קרובים וכו' וכו' כתיב אפי' יבול לומר וכו' ומתי מתינת לק"ו משום סגרה דלכיתובא ע"י כ"ו: כדאמר משור:

1. י"ג ועל נפש מת. 2. י"ג
2. לא כתב נמי. 3. מינת
3. יהוה נופא מיתא' נמחק
4. וכו' כדאמרין לעיל דק"ו
5. י"ג א"ת וכו'.
6. י"ג על נפש מת. 7. י"ג
7. וכו'. 8. כ"ג א"ת
9. י"ג דבני. 10. י"ג
11. תנות דהא
12. מתינת דכ"ג א"ת
13. י"ג א"ת
14. י"ג כדאמרין לעיל דק"ו
15. י"ג דכ"ג א"ת
16. י"ג א"ת
17. י"ג א"ת
18. י"ג א"ת

כהן גדול פרק שביעי נזיר

ג' א מ"י מ"ז מהלכות
נזירות הלכה ב סמג
עשן קס:
י' ב מ"י ט"ס הלכה א
והלכה ה יפ"ו ט"ס
הלכה ג:

מלאכיו דנזיר דקאמרי הש"ס מה לי כ"ג לחודיה מה לי כ"ג וזיר לכך
נראה דהתם נמי צפ"י טבול יום אית ליה כריכותא לגבי כ"ג אלא סבר
כיון דגלי לן תרוייבו כ"ג דאין חילוק בין זה לזה בין אב לאם כי אס'
גילו מילתא בעמלם הוא וילף נזיר מיניה הלכך דריש תרוייבו גבי נזיר

(א) [לעיל לה. וי"ט. (ב) חולין
פט: ק: א] קדושין נב:
(ד) [למקמ נב. (ה) ז'יל נפומה,
(ו) ז'יל מה לי, (ז) דלית כתיב,
(ח) ז'יל כתיב שני, (ט) שיק
לפי כ. (י) [עש"ס חולין
פט: ד"ה וזמרי,

על כל לאפוקי רחוקים. ללא ליטמא: **מה לאפוקי קרובים: נפשות.**
שאס יאלת רביעית דס מצ' מתים אינו מטמא להם: **בתנ"י נזל.**
מפרש בגמרא: ועל אבר מן החי ועל אבר מן המה שיש עליהם
בשר כראוי. דהיינו כדי שיכול לחיות ולהבריא אף על פי שאין
עליהן בשר כוית: **חלי לוג דס.**
שמי רביעיות: **על עטם כשעורה על**
מגעו ועל משאו. אבל לא על
אהילו: **גמ' קטריני.** טיטוריו"ש:
לקפחני. ללכתני: **כעס רבי**
יהודה. ואמר זו (א) אינו משנה:
ועדיין

מוסף רש"י

רביעית דס. הוא חיובי של
אלס ונאלו הוי לא אפקי
מת עד שיהא כו שיעור
מיטה (בנדרין ה. ג.)
נפשות. משמע שמים,
מת. דבר שמיטה נראה על
ידו הדיע רביעית (וחיוב
נז). רביעית קרי ליה נפש
כדאמרינן התם (שבת לא.)
רביעית דס תמי בכס (יעיר
מת. על אלו טומאות
הנזיר מגלה. שאס נטמא
לאחר שנתה מקלע מיריבו
ואמר כל מה שנתה ומגלה
וחזור ומתחיל. כיון נגלה
בכתיב (במדבר ו) והימים
הראשונים יפלו (וחיוב פס.)
על המת וכו'. אבל לא על
שקבתרנין הן. מקניטס
שאר טומאות. כיון נגלה
ישקן. דמת כתיב בפרשה
ידי ימות מת עליו (שם.)
קדושין ג: ל. לקפחני. מת
(קטנה מת). לקפח מת
זקנין. לקן רגליהו הלהמת
הלודע שהם חייבים ואין
עומת כנגדם (קדושין נב.)

נהגות מהר"ב

א] בא"ד (המתחיל מעבר
לפי) ולמימר מה לי וכו'
כהן גדול וזיר עליה מינה
עליה נמתק וי"ב מנליה:
ב] בא"ד בדפרישית שזריך
לי לגמור מינה נמתק
נמתק וי"ב גומ: ג] ד"ה
על כל וכו' דהא גבי זיר
נמי כתיב על כל וכו' ע"י
א"מ ביאר דבריהם בזה
דמחיים דנזיר לא כתיב
כל: ד] ד"ה ועל ח"י וכו'
כיון שיש בקב חיות בקב
נמתק וי"ב הוי א"מ:
ה] ד"ה אלא וכו' נמתקו
אבריו בגידין וזאת מינה
ואית נמתק וי"ב ואין
א"מ:

פ"י הרא"ש

ול כל לאפוקי רחוקים
לעבור עליו בבי לאוק
בלאו האי קרא ידע'
זיה דלא גרע מבהן
הירוש נפשות לאפוקי
רביעית דס הבאה מבי'
זחית שאסור ליטמא להם
ידרשין נפשות מת ב'
פשות משום מת א'
היינו רביעית א' דאין
זחית יכול לחיות בפתוח
ארביעית דס. כן כתיב
זמקת ספרים לאפוקי
רביעית דס וכו' וזכרנו
זמפרשים לפרוש לאפוקי
שלא יטמא לה ברובו
זפרים כתיב לאחיותיה ואי
דן גיר' טפי לאחיותי
שמתמא באהול: אלא
לקפחני בהלכות. לערנא:
דן שנה לנו רבי מאיר
ר' יהודה לא היה שונה

על כל לאפוקי רחוקים מת לאפוקי קרובים
נפשות לאפוקי רביעית דס שיצא משני
מתים שמתמא באהל שנאמר על כל נפשות
מת לא יבא: **בתנ"י** אעל אלו טומאות
הנזיר מגלה על המת ועל כוית מן המת ועל

כוית נצל ועל מלא תרווד רקב על השדרה ועל הגולגולת ועל אבר מן המת
ועל אבר מן החי שיש עליו בשר כראוי ועל חצי קב עצמות ועל חצי לוג דם
ועל מגען ועל משאן ועל אהילן ועל עצם כשעורה על מגעו ועל משאו ועל
אלו הנזיר מגלה ומוזה בשלישי ובשביעי וסותר את הקודמין ואינו מתחיל
למנות אלא עד שיטוהר וכביא את קרבנותיו: **גמ'** התנו רבנן אחר
פטירתו של רבי מאיר אמר להן רבי יהודה לתלמידיו אל יכנסו תלמידיו
רבי מאיר לכאן מפני שקנתרנין הן ולא ללמוד תורה הן באין אלא לקפחני
בהלכות הן באין דחק סומכוס ונכנסם אמר להם כך שנה לי רבי
מאיר על אלו טומאות הנזיר מגלה על המת ועל כוית מן המת
בעם רבי יהודה ואמר להן לא כך אמרתם לבם אל יכנסו תלמידיו רבי
מאיר לכאן מפני שקנתרנין הן על כוית מן המת מגלה על המת לא כ"ש
אמר

והוא נזיר כדדרש התם ומיהו לא חש לפרושי כל הדרשות הכא משום דמקין אסוגיא דהתם דפרק טבול יום וכן דרך הש"ס שמקלר במקום
אחד ומארין במקום אחר וא"ת א"כ למה הזכיר לר"ע כאן דרשא דכ"ג וזיר כדרשנין א] בסמוך נמי אסוגיא דהתם כמו שסומך דרשא דכהן
הדיעו וזיר דרשנין מלאמו שלא הביאה כאן לאותה הדרשא ויש לומר היינו משום דלאיטרין ליה להביא דרשא דכהן גדול וזיר מלאכיו ולמימר
ולמה לי כ"ג וזיר כו' כדי לאפנויי הוא לאפנויי דכ"ג לגויה שזה ומה שנכתבו שניהם אצו ואמו היינו משום הנריכותא שביניהם וגם מיניה
מקשינן לר' ישמעאל כ"ג וזיר א] עליה ולאחותו נמי מפרש לר"ע דכתיב בתר לאחיו הואיל והתחיל לדרוש לאחיו כדפרישית שזריך לו [ב] לגמור
הפקדון עד קופו וי נמי משום דלר"ע טפי לאחותו יוטר מלרבי ישמעאל משום (ד) (דאית) ליה לר"ע מה לי חד לאו כו' כל זה לשון
מהר"ק: **על כל לאפוקי רחוקים.** הכן לאפוקי היו פירושא כמו נפקא ליה מהאי קרא כלומר שמתקוק זה יולאה הדרשא שלהם משמע דמעל
כל לחודיה דריש רחוקים מדדרש בסמוך נפשות לרביעית דס הבאה משני מתים וזתק הוא דהא ל' גבי זיר נמי כתיב על כל נפש ואספיה
לא דריש מיניה רחוקים כי אס מפש לכך נראה דהכא נמי דריש רחוקים מעל כל נפשות ומ"מ דריש נמי מיניה רביעית דס משני מתים
מדכתיב נפשות לשון רבים ולא נפש ויש לתמוה למה ליה לר"ע גבי כ"ג קרא דרחוקים חיפוק ליה מק"ו מכהן הדיעו כמו לתנא דריש פרכין
או משום אסור שהיה עליו בהדיעותו להיכא אול כדפרישית לעיל דזה עיקר הטעם לעיל ופי' בתוס' לעבור עליו בשני לאוק וימיה קאת דהש"ס
לא היכירו כלל וזריך עיון לשון מהר"ק: **בתנ"י** ע"א אלו טומאות הנזיר מגלה על המת ועל כוית מן המת. בין זמנע בין צמאש בין צאהל
ומפרש ג' צמאש דהשתא על כוית מן המת מגלה על מת שלא כ"ש: **נצל.** מוהל מן המת כדמפרש גמ': **ועל** מלא תרווד רקב. רקבון
ועפרורית הבא מן המת ונגמרא מפרש שיעורא. תרווד קף: **ועל** השדרה ועל הגולגולת. ואע"פ שאין עליה בשר כלל ובגמ' בעי אז על
תרוייבו או על חדא מנהון: **ועל אבר מן המת ואבר מן החי שיש עליהם בשר כראוי.** צפרק העור והרוטב (קולין דף קמח) מפרש שזהו
צפר' שיוכל האבר לחיות ממנו אס היה מחובר לאדם חי שיוכל להעלות ארוכה ואע"פ שאין בו כוית בשר: **ועל** חצי קב עצמות. ומיירי
שצבו מרוב מיניו או מרוב בניינו כגון שיש ד' בקב' עצמות שנשתברו וחי קב עצמות זה מהן מעט מכל עטם ועטם והיינו מרוב מיניו
ורוב בניינו מפרש לקמן שני זוקים וירך אחד או איפכא ואע"פ שמתמא צאהל ברובע הקב כדאיכא בהדיא צמתנין (א) צפ"ק דאהלות אלו
מטמאין צאהל וקחשיב רובע עצמות הבא מרוב מיניו או מרוב בניינו מ"מ הלכה הוא דאין הנזיר מגלה אלא על ח"י קב וליכא לפרושי ח"י קב
משאר עצמות שאינו מרוב בניינו ולא מרוב מיניו דהא צאהל נמי לא מטמא מדלג קתני להו צפ"ק דאהלות בהדי הכן דמטמא צאהל:
ועל חצי לוג דם. ואע"פ שמתמא צאהל ברביעית כדאיכא צמתנין דאהלות מ"מ אין הנזיר מגלה אלא על ח"י לוג ושיעורין הלכה
למשה מקיני: **על משאו וע"א מגעו וע"א אהילו.** לכל הני דחשיב לעיל מטמא בין צמגע בין צמאש בין צאהל ועטס כשעורה על
מגעו ועל משאו מגלה אבל צאהל אפילו טמוי לא מטמא: **על** אלו הנזיר מנחה. גמ' מפרש על אלו דרישא ועל אלו דסיפא למעוטי מאי:
ומוזה בשלישי ובשביעי וסותר את הקודמין. דכתיב והימים הראשונים יפלו: ואין מתחיל למנות מירוח דקוהרה עד שטוהר. ול"ג צמנשה וביא
קרבנותיו וכן מוכח בגמ' דאיבעיא מיבעיא ליה צמנתיין מיני דא"כ פשיטא דרבנן היא: **אלא** לקפחני בהלכות. לנערמי:

כך שנה ר' רבי מאיר. צמנשה על המת ועל כוית מן המת ורבי יהודה לא היה שונה על המת צמנתינו משום דכל שכן דמכית
מן המת וכו': (א) **עדיין.** יכול להקשות ולומר על אבר ממנו מגלה כדתן צמתנין ומיירי דאפילו אין עליו כוית בשר כדתן פ"ק
דהלכות שהאברים אין להם שיעור כל שכן על מת שלם ואכתי מאי קמשמע לן על המת:

אלא כדאמר ר' יוחנן לא צברה אלא אנפ"א ש"א נתקשרו אבריו בגידין. ה] [ואיתן] בו כוית בשר ואבר מאותו נפל אינו מטמא צאהל כיון
שאין בו גידין דלא מקרי אבר אלא עטם וצפר וגידין ועל כל המת מגלה אע"פ שאין לו עדיין גידין והא דקאמר הכא כדאמר ר' יוחנן
פי' רבינו יתחק דלמתניין דאהלות אמרה דקתני המת וכות מן המת דמטמא צאהל מוקי לה רבי יוחנן כנפל שלא נתקשרו אבריו בגידין: (א)

הגהות התוספות

1. ז'יל ט"ס נ. 2. ז'יל הכה.
3. ז'יל ופריך. 4. ז'יל
עליהם. 5. כפ"א איכא כ"ס
בשר. 6. מינה בקב נמתק
וי"ל ק"ה. 7. ז'יל צפ"ב.
8. כפ"א ועל עטם.

לעני רש"י

טורטוריו"ש. תרומה-ק.
עושי-עורל.

